

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 19ης Σεπτεμβρίου 1983

για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (δεύτερη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ)

(83/477/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 100,

την πρόταση της Επιτροπής⁽¹⁾,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου⁽²⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής⁽³⁾,

Εκτιμώντας:

ότι το ψήφισμα του Συμβουλίου της 29ης Ιουνίου 1978 περί προγράμματος δράσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων σε θέματα υγείας και ασφάλειας στον τόπο εργασίας⁽⁴⁾ προβλέπει την εκπόνηση ειδικών εναρμονισμένων μέτρων σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τον αμιάντο·

ότι η οδηγία 80/1107/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Νοεμβρίου 1980 περί προστασίας των εργαζομένων από τους κινδύνους που παρουσιάζονται συνεπεία εκθέσεώς τους, κατά τη διάρκεια της εργασίας, σε χημικά, φυσικά

ή βιολογικά μέσα⁽⁵⁾, θέσπιζε ορισμένες διατάξεις που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την εξασφάλιση της προστασίας αυτής· ότι η οδηγία αυτή προβλέπει τον καθορισμό, με ειδικές οδηγίες, οριακών τιμών και ειδικών προδιαγραφών για τα μέσα που απαριθμούνται στο παράρτημα I, μεταξύ των οποίων είναι ο αμιάντος·

ότι ο αμιάντος είναι τοξικός παράγων, που βρίσκεται σε μεγάλο αριθμό καταστάσεων εργασίας και ότι, συνεπώς, πολλοί εργαζόμενοι είναι εκτεθειμένοι σε ενδεχόμενο κίνδυνο της υγείας τους· ότι ο κροκιδόλιθος θεωρείται σαν ένα είδος αμιάντου ιδιαίτερος επικίνδυνος·

ότι οι επιστημονικές γνώσεις που είναι σήμερα διαθέσιμες δεν επιτρέπουν τον ορισμό επιπέδου κάτω από το οποίο οι κίνδυνοι για την υγεία δεν θα υπάρχουν πια, αλλά ελαττώνοντας την έκθεση στον αμιάντο θα ελαττωθεί ο κίνδυνος πρόκλησης ασθενειών που σχετίζονται με τον αμιάντο· ότι η παρούσα οδηγία περιλαμβάνει τις ελάχιστες προδιαγραφές που θα επανεξεταστούν βάσει της εμπειρίας που αποκτήθηκε και της εξέλιξης της τεχνικής στον τομέα αυτό·

ότι η οπτική μικροσκοπία, αν και δεν επιτρέπει τη μέτρηση των μικροτέρων ινών που είναι βλαπτικές για την υγεία, είναι η μέθοδος που χρησιμοποιείται περισσότερο για την κανονική μέτρηση του αμιάντου·

ότι, έτσι, τα προληπτικά μέτρα για την προστασία της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμιάντο και η προβλεπόμενη υποχρέωση για τα Κράτη μέλη στο θέμα της παρακολούθησης της υγείας των εργαζομένων αυτών έχουν μεγάλη σημασία,

(¹) ΕΕ αριθ. C 262 της 9. 10. 1980, σ. 7 και

ΕΕ αριθ. C 301 της 18. 11. 1982, σ. 6.

(²) ΕΕ αριθ. C 310 της 30. 11. 1981, σ. 43.

(³) ΕΕ αριθ. C 125 της 17. 5. 1982, σ. 155.

(⁴) ΕΕ αριθ. C 165 της 11. 7. 1978, σ. 1.

(⁵) ΕΕ αριθ. L 327 της 3. 12. 1980, σ. 8.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία, η οποία αποτελεί τη δεύτερη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ, έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία τους, περιλαμβανομένης και της πρόληψης των κινδύνων αυτών, που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση, κατά τη διάρκεια της εργασίας, στον αμιάντο. Η οδηγία θεσπίζει οριακές τιμές και άλλες ειδικές διατάξεις.

2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται:

- στη θαλάσσια ναυσιπλοΐα,
- στην αεροπλοΐα.

3. Η παρούσα οδηγία δεν θίγει την ευχέρεια των Κρατών μελών να εφαρμόζουν ή να εισάγουν νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις οι οποίες θα εξασφαλίζουν ισχυρότερη προστασία των εργαζομένων, ιδίως όσον αφορά την αντικατάσταση του αμιάντου από υποκατάστατα λιγότερο επικίνδυνα.

Άρθρο 2

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο όρος αμιάντος υποδηλώνει τα εξής ινώδη πυριτικά άλατα:

- τον ακτινόλιθο αριθ. 77536-66-4 (*) του CAS (1),
- το γρουνεριτή αμιάντο (αμοσίτη) αριθ. 12172-73-5 (*) του CAS (1),
- τον ανθοφυλλίτη αριθ. 77536-67-5 (*) του CAS (1),
- τον χρυσότιλο αριθ. 12001-29-5 του CAS (1),
- τον κροκιδόλιθο αριθ. 12001-28-4 του CAS (1),
- τον τρεμόλιθο αριθ. 77536-68-6 (*) του CAS (1).

Άρθρο 3

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή μπορεί να εκτεθούν κατά την εργασία τους στη σκόνη που προέρχεται από τον αμιάντο ή από υλικά που περιέχουν αμιάντο.

2. Για κάθε δραστηριότητα που μπορεί να παρουσιάσει κίνδυνο έκθεσης στη σκόνη που προέρχεται από τον αμιάντο ή από υλικά που περιέχουν αμιάντο, ο κίνδυνος αυτός πρέπει να εκτιμάται με τρόπο που θα επιτρέπει να προσδιοριστεί η φύση και ο βαθμός της έκθεσης των εργαζομένων στη σκόνη που πέρχεται από τον αμιάντο ή από υλικά που περιέχουν αμιάντο.

3. Αν από την εκτίμηση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 προκύπτει ότι η συγκέντρωση ινών αμιάντου στον αέρα του χώρου εργασίας βρίσκεται χωρίς να υπάρχει καθόλου ατομικός προστατευτικός εξοπλισμός, κατ' εκλογή των Κρατών μελών, σε ένα επίπεδο που υπολογίζεται ή μετράται σε σχέση με περίοδο αναφοράς 8 ωρών,

- χαμηλότερο από 0,25 ίνες ανά cm³, ή/και
- χαμηλότερο από μια συνολική δόση 15,00 ινοημερών ανά cm³ επί 3 μήνες,

τα άρθρα 4, 7 και 13, το άρθρο 14 παράγραφος 2 καθώς και τα άρθρα 15 και 16 δεν εφαρμόζονται.

4. Η εκτίμηση που προβλέπεται στην παράγραφο 2 αποτελεί το αντικείμενο διαβούλευσης με τους εργαζόμενους ή/και με τους εκπροσώπους τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση και αναθεωρείται όταν υπάρχουν λόγοι να πιστεύεται ότι δεν είναι σωστή ή όταν μεσολαβεί ουσιαστική μεταβολή στην εργασία.

Άρθρο 4

Με επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 3, λαμβάνονται τα εξής μέτρα:

1. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 πρέπει να καλύπτονται από ένα σύστημα κοινοποιήσεως το οποίο θα διαχειρίζεται η υπεύθυνη αρχή του Κράτους μέλους.
2. Η κοινοποίηση πρέπει να γίνεται από τον εργοδότη προς την υπεύθυνη αρχή του Κράτους μέλους, σύμφωνα με τις εθνικές νομικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις. Η κοινοποίηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει, το λιγότερο, μια συνοπτική περιγραφή:
 - των χρησιμοποιούμενων τύπων και ποσοτήτων αμιάντου,
 - των δραστηριοτήτων και των μεθόδων που εφαρμόζονται,
 - των παραγόμενων προϊόντων.
3. Οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση στο έγγραφο που αποτελεί το αντικείμενο της κοινοποίησης που αφορά την επιχείρησή τους ή την εγκατάσταση σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.
4. Κάθε φορά που επέρχεται μια σημαντική μετατροπή στη χρησιμοποίηση του αμιάντου ή των υλικών που περιέχουν αμιάντο, πρέπει να γίνεται νέα κοινοποίηση.

Άρθρο 5

Πρέπει να απαγορεύεται η εφαρμογή του αμιάντου με τη μέθοδο του ψεκασμού.

Άρθρο 6

Για κάθε δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, η έκθεση των εργαζομένων στη σκόνη που προέρχεται από τον αμιάντο ή από υλικά που περιέχουν αμιάντο στο χώρο εργασίας πρέπει να ελαττωθεί στο χαμηλότερο επίπεδο που είναι εύλογα δυνατό, οπωσδήποτε δε σε επίπεδο κατώτερο από τις οριακές τιμές που ορίζονται στο άρθρο 8, ιδίως με τη λήψη των ακόλουθων μέτρων, όταν τούτο κρίνεται κατάλληλο:

1. Η ποσότητα αμιάντου που χρησιμοποιείται σε κάθε περίπτωση πρέπει να περιορίζεται στην ελάχιστη εύλογα δυνατή ποσότητα.
2. Ο αριθμός των εργαζομένων, που εκτίθενται ή είναι δυνατό να εκτεθούν στη σκόνη που προέρχεται από τον αμιάντο ή από υλικά που περιέχουν αμιάντο, πρέπει να περιορίζεται στο μικρότερο δυνατό.

(1) Αριθμός μητρώου του Chemical Abstract Service (CAS).

3. Κατ' αρχήν πρέπει να επινοούνται διαδικασίες εργασίας κατά τέτοιο τρόπο ώστε να μην απελευθερώνεται σκόνη αμιάντου στην ατμόσφαιρα.

Αν αυτό δεν είναι εύλογα δυνατό να επιτευχθεί, η σκόνη πρέπει να εξαλείφεται όσο το δυνατό πλησιέστερα στο σημείο εκπομπής της.

4. Όλα τα κτίρια ή/και οι εγκαταστάσεις και εξοπλισμοί που χρησιμεύουν για τη μεταποίηση ή την επεξεργασία του αμιάντου πρέπει να μπορούν να καθαρίζονται και να συντηρούνται αποτελεσματικά και τακτικά.
5. Ο ακατέργαστος αμιάντος πρέπει να αποθηκεύεται και να μεταφέρεται σε κατάλληλες κλειστές συσκευασίες.
6. Τα απόβλητα των εργασιών πρέπει να συλλέγονται και να απομακρύνονται από το χώρο εργασίας το συντομότερο δυνατό μέσα σε κατάλληλες κλειστές συσκευασίες οι οποίες να φέρουν ειδική ετικέτα που να αναφέρει ότι περιέχουν αμιάντο. Το μέτρο αυτό δεν εφαρμόζεται στις εξορυκτικές δραστηριότητες.

Τα απόβλητα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο πρέπει στη συνέχεια να υφίστανται κατάλληλη επεξεργασία σύμφωνα με την οδηγία 78/319/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 20ής Μαρτίου 1978 περί των τοξικών και επικινδύνων αποβλήτων⁽¹⁾.

Άρθρο 7

Με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 3, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

1. Για να εξασφαλίζεται η τήρηση των οριακών τιμών που ορίζονται στο άρθρο 8, η μέτρηση της περιεκτικότητας του αέρα σε αμιάντο στο χώρο της εργασίας πραγματοποιείται σύμφωνα με τη μέθοδο αναφοράς που περιγράφεται στο παράρτημα I ή κάθε άλλη μέθοδο που δίνει ισοδύναμα αποτελέσματα. Η μέτρηση αυτή πρέπει να προγραμματίζεται και να πραγματοποιείται τακτικά και η δειγματοληψία πρέπει να είναι αντιπροσωπευτική όσον αφορά την προσωπική έκθεση του εργαζόμενου στη σκόνη που προέρχεται από αμιάντο ή από υλικά που περιέχουν αμιάντο.

Για τη μέτρηση που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο λαμβάνονται υπόψη μόνο ορισμένες ίνες οι οποίες παρουσιάζουν μήκος τουλάχιστον 5 μm και πλάτος το πολύ 3 μm και των οποίων ο λόγος μήκους προς πλάτος είναι μεγαλύτερος του 3:1.

Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις προόδους που σημειώθηκαν εν τω μεταξύ στις επιστημονικές γνώσεις και στην τεχνολογία και την εμπειρία που αποκτήθηκε κατά την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, επανεξετάζει τις διατάξεις της πρώτης φράσης του πρώτου εδαφίου, μέσα σε προθεσμία πέντε ετών από την έκδοση της παρούσας οδηγίας,

προκειμένου να καθοριστεί μια μοναδική μέθοδος για τη μέτρηση της περιεκτικότητας του αέρα σε αμιάντο σε κοινοτικό επίπεδο.

2. Οι δειγματοληψίες πραγματοποιούνται αφού ζητηθεί η γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση.
3. Η συλλογή δειγμάτων πρέπει να διεξάγεται από προσωπικό που έχει τα απαιτούμενα προσόντα. Στη συνέχεια τα δείγματα αναλύονται σε εργαστήρια τα οποία έχουν τον κατάλληλο εξοπλισμό για να τα αναλύσουν και τις αναγκαίες γνώσεις για την εφαρμογή των απαιτήσεων τεχνικών προσδιορισμού.
4. Η περιεκτικότητα του αέρα σε αμιάντο μετράται κατά γενικό κανόνα τουλάχιστον κάθε τρεις μήνες και πάντως κάθε φορά που γίνεται κάποια τεχνική μετατροπή. Η συχνότητα των μετρήσεων μπορεί να μειώνεται στις περιπτώσεις που προβλέπονται στο σημείο 5.
5. Η συχνότητα των μετρήσεων μπορεί να μειώνεται μέχρι μία φορά το χρόνο αν:

- δεν υπάρχει καμιά σημαντική αλλαγή στις συνθήκες του χώρου εργασίας και
- τα αποτελέσματα των δύο προηγούμενων μετρήσεων δεν υπερβαίνουν το μισό των οριακών τιμών που ορίζονται στο άρθρο 8.

Όταν υπάρχουν ομάδες εργαζομένων που εκτελούν ίδιες ή ανάλογες εργασίες στον ίδιο χώρο και των οποίων η υγεία για το λόγο αυτό διατρέχει τον ίδιο κίνδυνο, η δειγματοληψία μπορεί να διενεργείται κατά ομάδα.

6. Η διάρκεια των δειγματοληψιών είναι τόση, ώστε, είτε με μέτρηση είτε με υπολογισμό χρονικώς σταθμισμένο, να είναι δυνατό να προσδιοριστεί η αντιπροσωπευτική έκθεση για μια περίοδο αναφοράς 8 ωρών (μια βάρδια). Η διάρκεια των διαφόρων δειγματοληψιών καθορίζεται επίσης σύμφωνα με το σημείο 6 του παραρτήματος I.

Άρθρο 8

Ισχύουν οι ακόλουθες οριακές τιμές:

- α) συγκέντρωση ινών αμιάντων εκτός από τον κροκιδόλιθο στον αέρα στο χώρο εργασίας:
1,00 ίνες ανά cm³ που μετράται ή υπολογίζεται σε σχέση με περίοδο αναφοράς οκτώ ωρών.
- β) συγκέντρωση ινών κροκιδόλιθου στον αέρα στον χώρο εργασίας:
0,50 ίνες ανά cm³ που μετράται ή υπολογίζεται σε σχέση με περίοδο αναφοράς οκτώ ωρών.
- γ) συγκέντρωση ινών αμιάντου στον αέρα στον χώρο εργασίας, στην περίπτωση μίγματος κροκιδόλιθου και άλλων ινών αμιάντου.

Η οριακή τιμή βρίσκεται σε επίπεδο που υπολογίζεται με βάση τις οριακές τιμές που προβλέπονται στα σημεία α) και β) λαμβάνοντας υπόψη την αναλογία του κροκιδόλιθου και των άλλων τύπων αμιάντου στο μίγμα.

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 84 της 31. 3. 1978, σ. 43.

Άρθρο 9

Το Συμβούλιο, μετά από πρόταση της Επιτροπής, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη τις προόδους που έγιναν στις επιστημονικές γνώσεις και την τεχνολογία και την εμπειρία που αποκτήθηκε από την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, επανεξετάζει τις διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 και στο άρθρο 8 πριν από την 1η Ιανουαρίου 1990.

Άρθρο 10

1. Σε περίπτωση υπέρβασης των οριακών τιμών που ορίζονται στο άρθρο 8 πρέπει να προσδιορίζεται η αιτία της υπέρβασης αυτής και να λαμβάνονται το συντομότερο δυνατό τα κατάλληλα μέτρα για τη θεραπεία της κατάστασης.

Η εργασία στη μολυσμένη περιοχή μπορεί να συνεχιστεί μόνο αν ληφθούν κατάλληλα μέτρα για την προστασία των εκεί εργαζομένων.

2. Αμέσως μετά γίνεται νέος προσδιορισμός της περιεκτικότητας του αέρα σε αμιάντο, ώστε να εξακριβώνεται η αποτελεσματικότητα των μέτρων που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1.

3. Στην περίπτωση που η έκθεση δεν μπορεί εύλογα να περιορισθεί με άλλα μέσα και είναι απαραίτητη η χρήση ατομικής προστατευτικής αναπνευστικής συσκευής, η χρήση της συσκευής αυτής δεν επιτρέπεται να είναι μόνιμη και πρέπει να περιορίζεται, για κάθε εργαζόμενο, στον απολύτως αναγκαίο ελάχιστο χρόνο.

Άρθρο 11

1. Για ορισμένες δραστηριότητες κατά τις οποίες προβλέπεται υπέρβαση των οριακών τιμών που ορίζονται στο άρθρο 8 και για τις οποίες δεν είναι εύλογα εφικτό να ληφθούν προληπτικά τεχνικά μέτρα για να περιορισθεί η περιεκτικότητα του αέρα σε αμιάντο, ο εργοδότης ορίζει τα μέτρα προστασίας των εργαζομένων κατά τις δραστηριότητες αυτές, και ιδίως:

- α) οι εργαζόμενοι λαμβάνουν έναν κατάλληλο αναπνευστικό εξοπλισμό και άλλους ατομικούς προστατευτικούς εξοπλισμούς τους οποίους οφείλουν να φέρουν.
- β) τοποθετούνται πινακίδες προειδοποίησης που επισημαίνουν ότι προβλέπεται η υπέρβαση των οριακών τιμών που ορίζονται στο άρθρο 8.

2. Πριν από τις δραστηριότητες αυτές, ζητείται η γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση για τα μέτρα αυτά.

Άρθρο 12

1. Πριν αρχίσουν οι εργασίες για την κατεδάφιση ή για την απομάκρυνση του αμιάντου ή/και υλικών που περιέχουν αμιάντο από κτίρια, κατασκευές, συσκευές και εγκαταστάσεις, καθώς και από πλοία, καταρτίζεται σχέδιο εργασίας.

2. Το σχέδιο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 πρέπει να προβλέπει τα απαραίτητα μέτρα για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων στον χώρο εργασίας.

Το σχέδιο πρέπει ιδίως να προβλέπει:

- ότι ο αμιάντος ή/και τα υλικά που περιέχουν αμιάντο θα απομακρύνονται στο μέτρο που είναι λογικό πριν από την εφαρμογή των τεχνικών κατεδάφισης,
- ότι θα χορηγείται ο ατομικός εξοπλισμός προστασίας που αναφέρεται στο άρθρο 11 παράγραφος 1 σημείο α) εφόσον είναι αναγκαίο.

Άρθρο 13

1. Για κάθε δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, και με επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 3 παράγραφος 3, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε:

- α) οι χώροι όπου διεξάγονται οι δραστηριότητες αυτές:
 - i) να είναι σαφώς οριοθετημένοι και να έχουν εμφανή σήμανση με πινακίδες προειδοποίησης,
 - ii) να μην είναι προσιτοί σε άλλους εργαζόμενους εκτός από εκείνους οι οποίοι πρέπει να μπαίνουν στους χώρους αυτούς, λόγω της εργασίας τους ή των καθηκόντων τους,
 - iii) να αποτελούν χώρους όπου απαγορεύεται το κάπνισμα.
- β) να διευθετούνται κατάλληλοι χώροι όπου οι εργαζόμενοι μπορούν να τρώγουν και να πίνουν χωρίς κίνδυνο να μολυνθούν από τη σκόνη αμιάντου.
- γ) i) να τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλα ενδύματα εργασίας ή προστασίας,
 - ii) αυτά τα ενδύματα εργασίας ή προστασίας να παραμένουν στο χώρο της επιχείρησης. Να είναι όμως δυνατό να δίνονται για καθαρισμό σε πλυντήρια που διαθέτουν τον απαιτούμενο για το σκοπό αυτό εξοπλισμό και βρίσκονται έξω από την επιχείρηση, εφόσον η επιχείρηση δεν προβαίνει η ίδια στον καθαρισμό. Στην περίπτωση αυτή, η μεταφορά των ενδυμάτων εκτελείται σε κλειστά κιβώτια,
 - iii) να παρέχονται ξεχωριστοί χώροι φύλαξης για τα ενδύματα εργασίας ή προστασίας αφενός και για τα κοινά ενδύματα αφετέρου,
 - iv) να τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλες και επαρκείς εγκαταστάσεις υγιεινής, οι οποίες πρέπει να περιλαμβάνουν και ντους στην περίπτωση εργασιών που παράγουν σκόνη,
 - v) ο προστατευτικός εξοπλισμός να τοποθετείται σε καθορισμένο σημείο, να ελέγχεται και να καθαρίζεται μετά από κάθε χρήση και να λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε ο ελαττωματικός εξοπλισμός να επιδιορθώνεται ή να αντικαθίσταται πριν ξαναχρησιμοποιηθεί.

2. Το κόστος των μέτρων που λαμβάνονται κατ'εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 1 δεν είναι δυνατό να βαρύνει τους εργαζομένους.

Άρθρο 14

1. Για κάθε δραστηριότητα που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε, τόσο οι εργαζόμενοι όσο και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση, να πληροφορούνται ικανοποιητικά:

- τους πιθανούς κινδύνους για την υγεία που συνεπάγεται η έκθεση στη σκόνη που προέρχεται από τον αμίαντο ή από υλικά που περιέχουν αμίαντο,
- την ύπαρξη κανονιστικών οριακών τιμών και την ανάγκη για έλεγχο της ατμόσφαιρας,
- τις επιταγές των μέτρων υγιεινής, στις οποίες περιλαμβάνεται και η απαγόρευση του καπνίσματος,
- τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται όσον αφορά τη χρήση προστατευτικού εξοπλισμού και ενδυμάτων,
- τις ειδικές προφυλάξεις που αποσκοπούν στην ελαχιστοποίηση της έκθεσης στον αμίαντο.

2. Εκτός από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και με την επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 3, λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε:

- α) οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να μπορούν να λαμβάνουν γνώση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων της περιεκτικότητας του αέρα σε αμίαντο και να τους δίνονται εξηγήσεις σχετικά με τη σημασία των αποτελεσμάτων αυτών·
- β) αν τα αποτελέσματα υπερβαίνουν τις οριακές τιμές που ορίζονται στο άρθρο 8, οι ενδιαφερόμενοι εργαζόμενοι καθώς και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να πληροφορούνται το συντομότερο δυνατό τις υπερβάσεις αυτές και τις αιτίες τους και να ζητείται η γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση σχετικά με τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν, ή, αν η κατάσταση είναι επείγουσα, να πληροφορούνται τα μέτρα που ελήφθησαν.

Άρθρο 15

Με επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 3, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

- 1. Για κάθε εργαζόμενο πρέπει να υπάρχει διαθέσιμη εκτίμηση της κατάστασης της υγείας του πριν να αρχίσει να εκτίθεται στη σκόνη που προέρχεται από αμίαντο ή από υλικά που περιέχουν αμίαντο.

Η εκτίμηση αυτή πρέπει να περιλαμβάνει ειδική εξέταση του θώρακα. Στο παράρτημα II δίνονται επί πλέον συστάσεις πρακτικού χαρακτήρα στις οποίες μπορούν να αναφέρονται τα Κράτη μέλη για την κλινική παρακολούθηση των εργαζομένων. Οι συστάσεις αυτές προσαρμόζονται στην τεχνική πρόοδο σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 10 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ.

Πρέπει να διατίθεται νέα εκτίμηση μια τουλάχιστον φορά κάθε τρία έτη για όσο διάστημα διαρκεί η έκθεση στον αμίαντο.

Για κάθε εργαζόμενο καταρτίζεται ατομικός ιατρικός φάκελος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία και πρακτική.

- 2. Με βάση την κλινική παρακολούθηση που αναφέρεται στο σημείο 1, ο γιατρός ή η αρχή που είναι υπεύθυνη για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων πρέπει σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες να συμβουλεύει ή να προσδιορίζει τα τυχόν ατομικά προστατευτικά ή προληπτικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν. Τα μέτρα αυτά μπορούν να περιλαμβάνουν, ανάλογα με την περίπτωση, την απαγόρευση της έκθεσης του ενδιαφερομένου εργαζομένου στη σκόνη που προέρχεται από τον αμίαντο ή από υλικά που περιέχουν αμίαντο.
- 3. Στους εργαζομένους πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και συμβουλές όσον αφορά την εκτίμηση της υγείας τους, η οποία μπορεί να γίνεται μετά το πέρας της έκθεσής τους στον αμίαντο.
- 4. Ο ενδιαφερόμενος εργαζόμενος ή ο εργοδότης μπορούν να ζητήσουν την αναθεώρηση των εκτιμήσεων που αναφέρονται στο σημείο 2, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες.

Άρθρο 16

Με επιφύλαξη του άρθρου 3 παράγραφος 3, λαμβάνονται τα ακόλουθα μέτρα:

- 1. Ο εργοδότης οφείλει να εγγράφει τους εργαζομένους που καλούνται να ασκήσουν τις δραστηριότητες που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σε μητρώο, αναφέροντας τη φύση και τη διάρκεια των δραστηριοτήτων τους καθώς και την έκθεση στον αμίαντο την οποία έχουν υποστεί. Ο ιατρός ή/και η υπεύθυνη για την ιατρική παρακολούθηση αρχή έχουν πρόσβαση στο μητρώο αυτό. Οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση στα συλλογικά και ανώνυμα στοιχεία που περιέχει το μητρώο αυτό.
- 2. Τα μητρώα που αναφέρονται στο σημείο 1 και οι ατομικοί ιατρικοί φάκελοι που αναφέρονται στο άρθρο 15 σημείο 1 πρέπει να φυλάσσονται για τρία τουλάχιστον έτη μετά το πέρας της έκθεσης στον αμίαντο, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες.

Άρθρο 17

Τα Κράτη μέλη τηρούν μητρώο των αναγνωρισμένων κρουσμάτων αμιάντωσης και μεσοθηλιώματος.

Άρθρο 18

- 1. Τα Κράτη μέλη εκδίδουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία πριν από την 1η Ιανουαρίου 1987 και πληροφορούν σχετικά αμέσως την Επιτροπή. Πάντως η ημερομηνία 1 Ιανουαρίου 1987 μετατίθεται για την 1η Ιανουαρίου 1990, όσον αφορά τις εξορυκτικές δραστηριότητες του αμιάντου.

2. Τα Κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τις διατάξεις εσωτερικού δικαίου που εκδίδουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

Βρυξέλλες, 19 Σεπτεμβρίου 1983.

Άρθρο 19

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα Κράτη μέλη.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

G. VARFIS

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ I

Μέθοδος αναφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 7 σημείο 1 για τη μέτρηση της περιεκτικότητας του αέρα σε αμίαντο στο χώρο εργασίας

1. Τα δείγματα λαμβάνονται στη ζώνη εισπνοής κάθε εργαζόμενου, δηλαδή μέσα σε ένα ημισφαίριο ακτίνας 300 mm που καλύπτει το χώρο εμπρός από το πρόσωπο και έχει κέντρο το μέσο μιας γραμμής που ενώνει τα δύο αυτιά.
2. Χρησιμοποιούνται φίλτρα από μεμβράνη (μίγμα εστέρων κυτταρίνης ή νιτροκυτταρίνης), με πόρους διαστάσεων 0,8 - 1,2 μm με τυπωμένα τετραγωνίδια και διάμετρο 25 mm.
3. Χρησιμοποιείται ανοικτό στήριγμα του φίλτρου με προεξέχοντα κύλινδρο ο οποίος σχηματίζει, εμπρός από το φίλτρο, προεξοχή πλάτους 33- 44 mm αφήνοντας εκτεθειμένη κυκλική ζώνη διαμέτρου τουλάχιστον 20 mm. Όταν χρησιμοποιείται, ο κύλινδρος είναι στραμμένος προς τα κάτω.
4. Χρησιμοποιείται φορητή αντλία με ηλεκτρικές στήλες, την οποία φέρει ο εργαζόμενος στη ζώνη ή στην τσέπη του. Η παροχή της αντλίας, που πρέπει να είναι κανονική, ρυθμίζεται αρχικά στην τιμή 1 lit/min, $\pm 5\%$. Κατά τη δειγματοληψία, η παροχή αυτή διατηρείται στην περιοχή του $\pm 10\%$ της αρχικής τιμής.
5. Η παραδεκτή ανοχή κατά τη μέτρηση του χρόνου δειγματοληψίας είναι 2 %.
6. Η άριστη φόρτιση των φίλτρων με ίνες κυμαίνεται μεταξύ 100 και 400 ινών ανά mm^2 .
7. Το φίλτρο τοποθετείται κατά προτίμηση ολόκληρο, σε αντικειμενοφόρο μικροσκοπίου και διαφανοποιείται με τη μέθοδο ακετόνης-τριοξικής γλυκερίνης (τριάκετίνης). Στη συνέχεια το φίλτρο καλύπτεται με καλυπτρίδα γυάλινη.
8. Για τη μέτρηση χρησιμοποιείται διοπτρικό μικροσκόπιο με τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:
 - φωτισμός Koehler,
 - η διάταξη που βρίσκεται κάτω από την τράπεζα του μικροσκοπίου περιλαμβάνει ένα συμπυκνωτή του Abbe ή έναν αχρωματικό συμπυκνωτή αντίθετης φάσης ενσωματωμένο μέσα σε μια διάταξη εστίασης και κέντρωσης. Η κεντροθέτηση της αντίθετης φάσης ρυθμίζεται ανεξάρτητα από την κεντροθέτηση του συμπυκνωτή,
 - ισοεστιακό αχρωματικό αντικειμενικό φακό θετικής αντίθεσης φάσης με μεγέθυνση 40x, με αριθμητικό άνοιγμα μεταξύ 0,65 και 0,70 και δακτυλιακή απορρόφηση φάσης μεταξύ 65 και 85 %,
 - αντισταθμιστικούς προσοφθάλμιους με μεγέθυνση 12,5x· τουλάχιστον ένας από τους φακούς αυτούς πρέπει να δέχεται δίκτυο σταυρονημάτων και να είναι δυνατό να εστιάζεται,
 - κυκλικό δίκτυο σταυρονημάτων τύπου Walton-Beckett για προσοφθάλμιο, με φαινόμενη διάμετρο $100\ \mu\text{m} \pm 2\ \mu\text{m}$ στο επίπεδο του αντικειμένου, όταν χρησιμοποιούνται ο αντικειμενικός και ο προσοφθάλμιος που προδιαγράφονται. Η φαινόμενη αυτή διάμετρος ελέγχεται με τη βοήθεια μικρομέτρου που βρίσκεται στην τράπεζα του μικροσκοπίου.
9. Η εγκατάσταση του μικροσκοπίου γίνεται σύμφωνα με τις οδηγίες του κατασκευαστή και το όριο ανίχνευσης ελέγχεται με μια «πρότυπη αντικειμενοφόρο αντίθεσης φάσης». Αν έχουν τηρηθεί οι οδηγίες του κατασκευαστή, πρέπει να είναι ορατή περιοχή μέχρι τον κωδικό αριθμό 5 στις πρότυπες αντικειμενοφόρους AIA ή μέχρι το τετραγωνίδιο 5 στις πρότυπες αντικειμενοφόρους HSE/MPL Mark 2. Ο προσδιορισμός αυτός πρέπει να γίνεται στην αρχή κάθε ημέρας χρήσης.
10. Η μέτρηση πραγματοποιείται σύμφωνα με τους ακόλουθους κανόνες:
 - ως απαριθμήσιμη ίνα νοείται κάθε ίνα που αναφέρεται στο άρθρο 7 σημείο 1 δεύτερο εδάφιο η οποία δεν εφάπτεται με αντικείμενο του οποίου η μεγαλύτερη διάμετρος να υπερβαίνει τα 3 μm ,
 - κάθε απαριθμήσιμη ίνα της οποίας και τα δύο άκρα βρίσκονται μέσα στην επιφάνεια του δικτύου σταυρονημάτων υπολογίζεται ως μια ίνα· κάθε ίνα της οποίας μόνο το ένα άκρο βρίσκεται μέσα στο δίκτυο υπολογίζεται ως μισή ίνα,
 - τα τετραγωνίδια του δικτύου σταυρονημάτων που χρησιμοποιούνται για την καταμέτρηση επιλέγονται τυχαία στην εκτεθειμένη επιφάνεια του φίλτρου,
 - κάθε σωρός ινών που σε ένα ή περισσότερα σημεία του μήκους του φαίνεται συμπαγής και αδιαίρετος αλλά σε άλλα σημεία διασπάται σε χωριστά κομμάτια (σχισμένη ίνα) θεωρείται ως μια ίνα αν ανταποκρίνεται στο άρθρο 7 σημείο 1 δεύτερο εδάφιο και στην πρώτη περίπτωση του παρόντος σημείου. Η διάμετρος που μετράται είναι η διάμετρος του συμπαγούς τμήματος και όχι η διάμετρος του σχισμένου τμήματος,

- σε κάθε άλλο σωρό ινών όπου μεμονωμένες ίνες εφάπτονται με άλλες ή διασταυρώνονται μεταξύ τους (δέσμη), η καθεμιά από τις ίνες αυτές υπολογίζεται χωριστά, αν διακρίνεται αρκετά ώστε να είναι δυνατό να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται στο άρθρο 7 σημείο 1 δεύτερο εδάφιο και στην πρώτη περίπτωση του παρόντος σημείου. Αν δεν διακρίνονται μεμονωμένες ίνες που ανταποκρίνονται στις διατάξεις αυτές, η δέσμη θεωρείται ως μια απαριθμήσιμη ίνα αν, ως σύνολο, ανταποκρίνεται στο άρθρο 7 σημείο 1 δεύτερο εδάφιο και στην πρώτη περίπτωση του παρόντος σημείου,
 - αν περισσότερο από ένα όγδοο του δικτύου σταυρονημάτων καλύπτεται από σωρό ινών και/ή σωματιδίων, το πεδίο αυτό απορρίπτεται και πρέπει να χρησιμοποιηθεί ένα άλλο πεδίο για μέτρηση,
 - πρέπει να μετρηθούν 100 ίνες σε 20 τουλάχιστον περιοχές του δικτύου ή πρέπει να εξεταστούν 100 περιοχές του δικτύου.
11. Ο μέσος αριθμός ινών ανά δίκτυο υπολογίζεται διαιρώντας τον αριθμό των ινών που μετρήθηκαν με τον αριθμό των περιοχών δικτύου που εξετάστηκαν. Η επίδραση στιγμάτων του φίλτρου ή ρύπανσης στην καταμέτρηση των ινών πρέπει να μην υπερβαίνει τις 3 ίνες/100 τετραγωνίδια δικτύου. Ο αριθμός αυτός ελέγχεται με χρήση παρθένων φίλτρων.

Συγκέντρωση στον αέρα = (αριθμός ανά τετραγωνίδιο δικτύου x εκτεθειμένη επιφάνεια φίλτρου) / (επιφάνεια τετραγωνιδίου δικτύου x όγκο του ατμοσφαιρικού αέρα που συλλέχθηκε).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

Πρακτικές συστάσεις για την κλινική παρακολούθηση των εργαζομένων η οποία αναφέρεται στο άρθρο 15 σημείο 1

1. Σύμφωνα με τις σημερινές γνώσεις μας, η έκθεση σε ίνες αμιάντου μπορεί να προκαλέσει τις ακόλουθες παθήσεις:
 - αμιάντωση,
 - μεσοθηλίωμα,
 - καρκίνο του πνεύμονα,
 - γαστρεντερικό καρκίνωμα.
2. Ο ιατρός και/ή η αρχή που είναι υπεύθυνη για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων που εκτίθενται στον αμιάντο πρέπει να γνωρίζει τις συνθήκες και τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες πραγματοποιήθηκε η έκθεση κάθε εργαζομένου.
3. Η κλινική παρακολούθηση των εργαζομένων πρέπει να γίνεται σύμφωνα με τις αρχές και την πρακτική της ιατρικής της εργασίας. Πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:
 - κατάρτιση του ιατρικού και επαγγελματικού φακέλου του εργαζόμενου,
 - προσωπική συνέντευξη,
 - κλινική εξέταση του θώρακα,
 - εξέταση της αναπνευστικής λειτουργίας.

Είναι επιθυμητή η διενέργεια και άλλων εξετάσεων, στις οποίες περιλαμβάνονται ακτινογραφία θώρακα συνήθων διαστάσεων, καθώς και εργαστηριακές αναλύσεις, όπως η κυτταρολογική εξέταση των πτυέλων. Οι εξετάσεις αυτές πρέπει να αποφασίζονται για κάθε εργαζόμενο που παρακολουθείται ιατρικά και σύμφωνα με τις πιο πρόσφατες γνώσεις που αποκτώνται στον τομέα της ιατρικής της εργασίας.